

Onderbouwing verzoek tot het voorgenomen besluit tot onttrekking van de St. Caeciliakerk te Berkel-Enschot aan de Eredienst

1 Parochiefusie

De R.K. Parochie Heilige Paus Johannes XXIII bestaat sinds 1 september 2012 en is ontstaan uit een samenvoeging van de voormalige parochies van Berkel (Sint Willibrordus), Enschoot (Sint Caecilia), Biezenmortel (Sint Joseph) en Udenhout (Sint Lambertus).

De fusie van de vier kernen betekende in eerste instantie relatief weinig voor de kernen. Er werd één pastoraal team gevormd, waarbij de vier pastorale krachten veelal verbonden bleven aan de bestaande kernen. Zoveel mogelijk bleef er een eigen secretariaat actief vanuit een eigen locatie. Door de fusie werden de oude parochiebesturen omgevormd tot toerengroepen die het nieuwe parochiebestuur in haar taken bijstonden.

De St.-Josephkerk in Biezenmortel is medio 2019 aan de eredienst onttrokken. Reden daarvoor was de teruggang in kerkelijke betrokkenheid van deze kleinste kern van de fusieparochie (circa 1.250 inwoners). Koren en groepen rondom de St.-Josephkerk zijn veelal opgehouden te bestaan. In het najaar van 2021 is er op de hoek van de begraafplaats van deze kern een kleine Mariakapel gebouwd die zich in een heel redelijk bezoek mag verheugen. In mei 2022 werd er een parochieavond gehouden om de behoefte aan pastorale zorg in deze geloofskern te peilen en om betrokkenheid van de geloofskern te stimuleren. Mede als gevolg hiervan wordt er vanaf eind 2022 éénmaal per maand een eucharistieviering gevierd in het gemeenschapshuis De Vorselaer in Biezenmortel. Hier komen zo'n 20 à 25 parochianen bijeen. Het aantal is klein, maar de betrokkenheid groot.

Pas vanaf 2020 heeft de fusie verder inhoud gekregen. In 2020 zijn de toerengroepen opgeheven en zijn de deelnemers opnieuw ingedeeld in bestuurscommissies (een kanteling van de organisatie van een geografische naar een functionele indeling). Doel was een grotere betrokkenheid voor het geheel van de parochie te creëren. In 2021 heeft de parochie afscheid genomen van twee secretaresses en is een centraal secretariaat gevormd voor de gehele parochie. Hiermee wordt de verdergaande samenwerking bevorderd, al blijkt de gedachte van een gezamenlijke identiteit veelal een theoretische. Het centrale secretariaat is gevestigd naast de St.-Lambertuskerk in Udenhout.

Vanaf het werkjaar 2021-2022 wordt het familiepastoraat (een concept dat door het bisdom ondersteund wordt) ingezet voor communie- en vormselvoorbereiding, voor catechese voor gezinnen. Dit familiepastoraat wordt in het St.-Lambertuscomplex gehouden en de ervaring leert dat het voor jonge gezinnen weinig uitmaakt om naar een andere kerk te komen voor deze vorm van pastoraat.

2 Verdere ontwikkelingen

2.1 Kerkbezoek

In Berkel-Enschot vindt er vanaf november 2022 de ene week een eucharistieviering op zondag plaats in de St.-Caeciliakerk te Enschoot en de andere week in de St.-Willibrorduskerk te Berkel.

Bij 27 eucharistievieringen (exclusief een tweetal kerstvieringen, Paas-, Hemelvaart en Pinksterviering) in de St.-Willibrorduskerk in het afgelopen jaar hebben 1.911 personen de eucharistieviering bijgewoond, zijnde gemiddeld 71 personen per eucharistieviering.

In de St.-Caeciliakerk was het gemiddelde bezoek per eucharistieviering in 2019 en 2020 respectievelijk 70 en 76 personen. Vanaf november 2022 bedraagt het gemiddeld aantal bezoekers per eucharistieviering 70 personen. Dit is gelijk aan het aantal bezoekers in de St.-Willibrorduskerk.

In de St.-Lambertuskerk in Udenhout wordt het aantal bezoekers per eucharistieviering niet expliciet bijgehouden. Eind 2023 is de zaterdagavondviering komen te vervallen. In de afgelopen jaren schommelt het aantal bezoekers dat de zondagse eucharistievieringen bezoekt tussen de 50 en 100 personen.

Zoals eerder aangegeven bedraagt het kerkbezoek bij de maandelijkse viering in De Vorselaer in Biezenmortel ca. 20 á 25 parochianen.

2.2 Vrijwilligers

Nu, ruim tien jaar na de fusie, is er een totaal andere situatie ontstaan. De pastoorwisseling eind 2015 bleek geen gelukkige wisseling, gezien de totaal andere karakters en andere pastorale inzichten en speerpunten. Dat heeft met name voor de kernen van de St.-Caeciliakerk en de St.-Willibrorduskerk geleid tot vertrek van vele relatief jonge parochievrijwilligers. Veelal zijn nog steeds dezelfde vrijwilligers actief als ten tijde van de periode tot 2005 (toen er één pastoor kwam voor de beide kernen van St.-Caecilia en St.-Willibrordus), met dat verschil dat inmiddels vele vrijwilligers oud zijn geworden en/of overleden.

Per 19 februari 2024 zijn er bij de verschillende kerken het volgend aantal vrijwilligers, exclusief koren werkzaam:

- St.-Caeciliakerk Enschoot	26 vrijwilligers
- St.-Willibrorduskerk Berkel	72 vrijwilligers
- St.-Lambertuskerk Udenhout	72 vrijwilligers
- Voormalige St.-Josephkerk Biezenmortel	13 vrijwilligers.

Vanaf het jaar 2020 tot begin 2024 zijn er parochiebreed totaal 107 vrijwilligers gestopt met hun werkzaamheden, waarvan 41 personen in 2022 als postbezorger van de Aktie Kerkbalans.

2.3 Kerkbijdrage

De exploitatie van de totale parochie sluit de afgelopen jaren met een tekort (zie elders in deze notitie).

Wat betreft de inkomsten uit de vrijwillige kerkbijdragen 'Kerkbalans' is over de gehele parochie gezien een forse daling gerealiseerd:

Kerkbijdragen gehele parochie (totaal aantal parochianen per 19 februari 2024 is 15.048, waarvan 8.060 parochianen als hoofd van het gezin staan ingeschreven):

2019	€ 97.348
2020	€ 95.597
2021	€ 98.765
2022	€ 65.920
2023	€ 73.354

2.4 Pastoraal team

Thans zijn in de parochie werkzaam een fulltime pastoor, een onbezoldigd diaken en een parttime priester (50% p.t.) die inmiddels de leeftijd van 78 jaar heeft bereikt en thans de reguliere eucharistievieringen verzorgt in met name de St.-Lambertuskerk te Udenhout. Op termijn zal deze priester met emeritaat gaan. De vacature die een vertrekkend pastoraal werker medio 2022 achterliet, is, om financiële redenen, niet meer ingevuld.

Het is niet te verwachten dat de bisschop van 's-Hertogenbosch na het emeritaat van de senior priester nog een tweede priester zal benoemen in het team.

3 Goed rentmeesterschap

3.1 Parochiefinanciën

In 2021 tot en met 2023 zijn de parochiële financiën verder gesaneerd. Het fraterhuis St.-Petrus in Udenhout, tot medio 2020 in gebruik door de Fraters van Tilburg, is medio 2023 verkocht. Het effect op het resultaat is tweeledig: de kosten van het complex zijn komen te vervallen. De netto-huurbaten van negatief € 22.925 in 2022 is komen te vervallen. Bovendien wordt een aanzienlijk deel van de opbrengstwaarde vanaf oktober 2023 belegd in de beleggingsfondsen van het bisdom van 's-Hertogenbosch en genereert dus nu rendement.

Medio 2023 zijn twee nieuwbouw beleggingspanden in Berkel-Enschot gereed gekomen voor verhuur. De huurbaten dragen bij aan het resultaat uit reguliere activiteiten.

Verder zijn de persoonskosten teruggebracht door de uitdiensttreding van twee secretaresses en een pastoraal werker (te samen € 93.460 op jaarbasis). Om financiële redenen is voor deze personen geen vervanging gezocht. Het werk wordt thans gedaan met de bestaande bezetting.

Met deze structurele wijzigingen is de exploitatie van de parochiële financiën voor dit moment duidelijk gezonder geworden. Toch laat de begroting voor 2024 zien dat het resultaat uit reguliere activiteiten naar nihil tendeert. Dit betekent dat groot onderhoud geput moet worden uit subsidies en reserves. Subsidies staan onder druk, en afname van de reserves betekent een lagere netto-bate uit beleggingen, terwijl deze baten juist zo nodig zijn voor de reguliere activiteiten.

Met andere woorden: de verhouding tussen 'levend geld' (baten van parochianen) en 'dood kapitaal' (netto-baten uit beleggingen en begraafplaatsen) verslechtert verder. Bovendien lijken kosten verder te stijgen, nog versterkt door het feit dat steeds meer taken, die voordien door vrijwilligers gedaan werden, nu extern ingehuurd moeten worden. De leeftijdsopbouw van ons vrijwilligersbestand moet daarbij in het achterhoofd gehouden worden.

3.2 Kerkgebouwen

St.-Lambertuscomplex

Kerkgebouw en pastorie zijn Rijksmonumenten. In de kerk (met 1.100 zitplaatsen) bevindt zich een monumentaal Loretorgel. In de naastgelegen voormalige pastorie is het parochie-secretariaat gevestigd. Het is het centrale postadres van de parochie waar ook het archief is ondergebracht. Tevens vinden er de vergaderingen plaats en zijn er werkplekken gecreëerd voor de bestuursleden. Ook wordt deze pastorie gebruikt voor o.a. koffiedrinken na de zondagse mis, alsmede worden de ruimten gebruikt voor het Familiepastoraat. Daarnaast is er de buitenkerkstal opgeslagen, het archief van de processiestukken voor Kevelaer en de opslag van veel kerkelijke attributen en priestergewaden.

Een afzonderlijk gedeelte van de pastorie wordt aan derden verhuurd als woning.

St.-Willibrorduscomplex

Kerkgebouw en de pastorie zijn Rijksmonument. In de kerk (met 260 zitplaatsen) bevindt zich een Smitsorgel. Tussen kerk en pastorie is een zaal gebouwd die in twee ruimtes gedeeld kan worden. Deze ruimtes worden gebruikt voor o.a. koffiedrinken door vrijwilligersgroepen en na de zondagse eucharistieviering, koorrepetities, voor het verdiepingsprogramma en voor andere pastorale activiteiten.

De pastorie is in gebruik als ambtswoning. Naast de pastorie bevindt zich een rouwkamer, in een separaat gebouw.

Op basis van een oriënterend gesprek in juli 2020 tussen parochiebestuur en diocesane commissie van beheer werd een gebouwenplan vastgesteld. Daar werd gesproken over op termijn één kerk voor Berkel-Enschot. Op basis daarvan is, met toestemming van de bisschop, geïnvesteerd in nieuwe, energiezuinige verlichting, elektrische verwarming in de sacristie en in een nieuwe geluidsinstallatie. Het plafond in het voorste parochiezaaltje is inmiddels geïsoleerd. Bovendien zijn in de ambtswoning kleinere investeringen gedaan ter verduurzaming c.q. vermindering van het energieverbruik.

St.-Caeciliacomplex

Kerkgebouw en de pastorie zijn Rijksmonument. Aan de kerk (met 264 zitplaatsen) is een zaal gebouwd. Deze ruimte wordt gebruikt voor koffiedrinken na de eucharistieviering en voor koorrepetities. Bovendien kan de ruimte ingezet worden als zijvleugel van de kerk bij drukke vieringen (bijv. uitvaarten). Gebruik van deze ruimte als dagkerk is, vanwege de zeer minimale belangstelling, vanaf de wintertijd 2022 gestopt.

De benedenverdieping van de pastorie (woonkamer, spreekkamer, kantoor, serre, keuken, kleine koffieruimte) staat de parochie ter beschikking, maar de ruimtes worden slechts incidenteel gebruikt. Op de bovenverdieping zijn enkele wooneenheden, waarbij ruimten aan twee afzonderlijke personen worden verhuurd.

3.3. Afweging

Doel van de parochie is om samen een levende gemeenschap van en rondom Jezus Christus te zijn, niet het behouden van cultureel/religieus erfgoed. Uitgangspunt is daarmee of het huidig gebruik van kerkgebouwen nog dienstbaar is aan de parochie, en aansluit bij de gelovige gemeenschap. Goed rentmeesterschap impliceert hier nadrukkelijk om de kleiner wordende en vergrijzende gemeenschap - en vrijwilligers binnen deze gemeenschap - niet langer dan nodig de zorg te laten dragen voor een kerkgebouw waarvan het daadwerkelijk gebruik niet langer het eigendom rechtvaardigt.

Sociale sensitiviteit kan slechts voor beperkte periode handhaving van een kerkgebouw rechtvaardigen, mogelijkverlengd door, waar mogelijk langdurige, verhuur aan andere Christelijke kerkgenootschappen. De voorkeur gaat hierin uit naar kerkgenootschappen waarmee de groots mogelijke overeenkomst in kerkopvattingen en theologische grondslagen wordt gedeeld.

Een besluit tot het onttrekken aan de Eredienst van een kerkgebouw kan alleen worden geëffectueerd wanneer er daadwerkelijk een herbestemming is voor het desbetreffende kerkgebouw. De terugloop van vrijwilligers en kerkgang zou desalniettemin de beslissing tot het terugbrengen tot kapel-status van een kerkgebouw tijdelijk kunnen rechtvaardigen. Langdurige verhuur van het kerkgebouw kan bijdragen aan een gerechtvaardigde continuering van eigendom mits kostendekkend.

De fusieparochie bestaat uit twee kernen, namelijk Berkel-Enschot enerzijds, waar twee dorpen aan elkaar gegroeid zijn, en Udenhout-Biezenmortel anderzijds, die historische wortels delen en nog steeds in bepaalde mate op elkaar betrokken zijn. Voor dit moment acht het parochiebestuur het opportuun om in beide kernen één kerkgelegenheid open te houden.

Het parochiebestuur is van mening dat de pastorale situatie rondom beide kerken in Berkel-Enschot elkaar niet zoveel ontloopt, maar dat twee kerken voor Berkel-Enschot, alle inspanningen ten spijt, eenvoudigweg niet meer door de parochianen gedragen kan worden (kerkbijdrage, kerkbezoek, vrijwilligers).

De gedachten binnen het parochiebestuur zijn dat het openhouden van de kerk in Berkel geografisch gezien voor de kern Berkel-Enschot logischer is. Het St.-Willibrorduscomplex kan het beste behouden worden omdat het opknappen van de pastorie in Enschoot voor huisvesting van de pastoor té veel kosten met zich zou meebrengen. Daarnaast is de pastorie bij de St.-Willibrorduskerk thans in gebruik als ambtswoning en zijn daar al investeringen gedaan voor het vergroten van het wooncomfort.

Bovendien, zo is de inschatting, is het complex van de St.-Caeciliakerk beter te verkopen, gelet op de ligging met pastorie, tuin en parkeerterrein aan de achterzijde van de kerk.

Pastoraal-liturgische overwegingen

Pastoraal-liturgisch speelt mee dat in de St.-Caeciliakerk in het verleden een keuze is gemaakt om het hoogaltaar te vervangen door een orgel en ruimte voor de koren. Daarnaast zijn de biechtstoelen verwijderd en is het knielen ontmoedigd door het verwijderen van de knielbanken. Een bekende liturgische wetmatigheid luidt: *Lex orandi statuat lex credendi*: hoe men viert bepaalt mede hoe men gelooft. Aanpassingen op dat vlak zijn een uitdaging, gegeven het huidige interieur van de St.-Caeciliakerk. Natuurlijk zijn aanpassingen wel mogelijk, maar aanpassingen zullen altijd kosten met zich meebrengen. Liturgisch gezien heeft de St.-Willibrorduskerk daarom de voorkeur.

Naast het liturgisch gebruik staan zowel in de St.-Caeciliakerk als in de St.-Willibrorduskerk een parochiezaal ter beschikking. Het parochiebestuur denkt dat het zaaltje in de St.-Willibrorduskerk meer mogelijkheden biedt dan het zaaltje in de St.-Caeciliakerk. Ligging binnen het complex en inrichting/aankleding spelen daarbij een rol.

Waar het gaat om meer maatschappelijk gebruik (carnaval, de bevrijdingsherdenking - thans beide in de St.-Caeciliakerk): dit soort vieringen kan in de toekomst ook in de St.-Willibrorduskerk worden gehouden.

De St.-Job bedevaart verdient een bijzondere aantekening. In de jaren '90 van de vorige eeuw heeft pastoor Van Spreuwel z.g. de St.-Jobbedevaart nieuw leven in kunnen blazen. Van een zieltogende bedevaart werd, onder andere met een pleinfeest, weer een bijzondere happening gecreëerd. Ook programmatisch kreeg de bedevaart met o.a. de St.-Joblezing inhoud. De organisatie van het pleinfeest werd in de handen gelegd van een stichting. Inmiddels is het aantal pelgrims drastisch teruggelopen en is de St.-Jobdevotie grotendeels ter ziele. Mocht de St.-Caeciliakerk aan de eredienst onttrokken worden, dan is de vraag hoe de bedevaart verder vorm zou moeten worden gegeven. Maar wellicht kan de stichting, in overleg met een nieuwe eigenaar van het kerkgebouw en het kerkplein, toch een pleinfeest blijven organiseren.

Tenslotte geldt de St.-Caeciliakerk ook als thuisbasis voor het gilde St. Joris en St. Sebastiaan van Enschoot-Heukelom. Wellicht kan gedacht worden over een nieuwe kapel in Enschoot waar voor een kleine groep bij gelegenheid van gilde-activiteiten ook eucharistie gevierd kan worden. Het parochiebestuur wil graag met het bestuur van het genoemde gilde de mogelijkheden voor een nieuwe kapel verkennen.

4 Conclusie

(Kerk-)gebouwen vormen onderdeel van het 'kapitaal' en de 'erfenis' van de parochie; generaties vóór ons hebben gebouwd en bijgedragen aan de bouw van dat wat vandaag de dag als vanzelfsprekend onderdeel van 'de parochie' wordt gezien. Lief en leed is gedeeld op plaatsen die als vanzelfsprekend worden ervaren, maar oorspronkelijk gebouwd zijn op een ander(e) geloofsparticipatie dan heden ten dage beleefd en ervaren wordt. Toenemende vergrijzing onder parochianen en vrijwilligers vraagt om 'kordaat' optreden waarin 'goed rentmeesterschap' wordt gevoerd over het menselijk en gesteend kapitaal van parochie.

De geografische spreiding van de parochie vraagt, met de terugloop en vergrijzing van kerkgangers en vrijwilligers, om een hernieuwde visie op -de inzet van- (kerk-)gebouwen en activiteiten. Parochiebestuur en pastoraal team kiezen hierbij voor verdere centralisatie van activiteiten en (geloofs-)uitingen.

Bijlage: Aanvullende gegevens en kengetallen

1 Bouwkundige gegevens

- De bouwkundige toestand St.-Lambertuscomplex

Volgens het laatste uitgebrachte Monumentenwachtrapport d.d. 11 januari 2023 is de bouwkundige staat van het kerkgebouw van de St.-Lambertuskerk redelijk tot goed. Van de naastliggende pastorie is géén rapport beschikbaar maar de bouwkundige staat van dit gebouw is redelijk al moet hier aan de buitenzijde het nodige groot onderhoud worden uitgevoerd. Daarnaast dienen er in de komende periode een aantal onderhoudswerkzaamheden in het kader van het groot onderhoud aan het kerkgebouw te worden uitgevoerd. Hiermee zijn aanzienlijke bedragen mee gemoeid.

Een korte opsomming van uit te voeren groot onderhoud:

Kerkgebouw

- brandmeldinstallatie / rookmelders aanbrengen
- bereikbaarheid en toegankelijkheid verbeteren
- activiteit houtborende insecten monitoren / plint vervangen - lood herstellen of vernieuwen
- gebroken leien vervangen
- kapconstructie herstellen
- ingerotte buitendeur herstellen
- schilderwerk plaatselijk uitvoeren / bijwerken
- muurwerk en hekwerk rondom kerk en begraafplaats herstellen
- gewelven herstellen
- bliksemafleidersteun vervangen

Pastorie

Uitvoeringsjaar 2024:

- goten en afvoeren vernieuwen / herstellen
- kelder droog maken / vochtproblemen voorkomen / lekkage verhelpen - bereikbaarheid en toegankelijkheid verbeteren
- gebreken aan elektra en cv-leidingen herstellen
- panbedekking herstellen / bliksemafleider herstellen / verbeteren
- leibedekking herstellen, zinkbedekking luifel vernieuwen, zinken roevenbedekking herstellen
- loodaansluitingen vernieuwen
- dakluik voorzien van valbeveiliging, dakraam sluitend uitvoeren
- kozijnen en ramen herstellen
- diefijzers kelderramen vernieuwen
- beglazing herstellen en schilderwerk uitvoeren
- balkkoppen zoldervloer nader beoordelen
- gepleisterde plafonds fixeren en herstellen

Uitvoeringsjaar 2030:

- gootbekleding vervangen
- buitenmuurwerk herstellen, voegwerk herstellen
- binnenmuurwerk en vensterbanken herstellen - buitentrappen natuursteen herstellen
- gewelven herstellen

Uitvoeringsjaar 2035:

- kapconstructie herstellen
- schoorsteenkanalen zolder herstellen - panbedekking vernieuwen

- De bouwkundige toestand St.-Willibrorduscomplex

Volgens het laatste uitgebrachte Monumentenwachtrapport d.d. 16 en 17 juni 2022 is de bouwkundige staat van het kerkgebouw van de St.-Willibrorduskerk redelijk tot goed. De bouwkundige staat van de naastliggende pastorie is redelijk. Toch dienen er in de komende periode een aantal onderhoudswerkzaamheden in het kader van het groot onderhoud aan het kerkgebouw en de pastorie te worden uitgevoerd. Hiermee zijn aanzienlijke bedragen mee gemoeid.

Een korte opsomming van uit te voeren groot onderhoud:

Kerkgebouw

- risico-analyse asbestverdacht materiaal laten uitvoeren - bereikbaarheid en toegankelijkheid verbeteren
- voorraad reserveleien aanvullen en beschadigde leien vervangen
- gebreken aan goten herstellen en riolering aanpassen, loodaansluitingen herstellen
- gebreken aan panbedekking en koperbedekking herstellen
- dakbedekking inclusief beschot gasmeterhok vernieuwen - verbinding spant fixeren
- glas herstellen
- houtwerk herstellen voor uitvoeren van het schilderwerk - geheng dakkapel herstellen
- schilderwerk uitvoeren en muurwerk herstellen
- losliggende vloertegels vastleggen en binnenpleisterwerk herstellen

Pastorie

- panbedekking herstellen, houtworm in dakbeschot bestrijden
- stalen venster en houtwerk herstellen en schilderwerk uitvoeren
- gevellood herstellen / aanbrengen / vernieuwen - beeld buitenruimte herstellen
- detaillering dak aanpassen
- muurwerk herstellen
- verholten goot voor 2030 vernieuwen

- De bouwkundige toestand St.-Caeciliacomplex

Volgens het laatste uitgebrachte Monumentenwachtrapport d.d. december 2022 is de bouwkundige staat van het kerkgebouw en pastorie van de St.-Caeciliakerk goed. Toch dienen er in de komende periode een aantal onderhoudswerkzaamheden in het kader van het groot onderhoud aan beide gebouwen te worden uitgevoerd. Hiermee zijn aanzienlijke bedragen mee gemoeid.

Een korte opsomming van uit te voeren groot onderhoud:

Kerkgebouw

- controle vloerconstructie
- dakbedekking vernieuwen/aanpassen, lichtkoepel vervangen
- ingerot houtwerk vervangen
- glas in lood en stopverf herstellen
- herstellen bakgoten en vergaarbakken
- ingerotte en beschadigde onderdelen kapconstructies herstellen
- tegelwerk bijscristie vernieuwen

Recent is geconstateerd dat de verwarmingsinstallatie in het kerkgebouw op *enig moment*

vernieuwd moet worden; de installatie werkt nu gedeeltelijk.

Pastorie

- goten en afvoeren herstellen/aanpassen
- gevellood vernieuwen/aanbrengen
- binnenmuurwerk herstellen
- detaillering panbedekking aanpassen

- Afstand van de St.-Caeciliakerk tot de St.-Willibrorduskerk

De eerstaangewezen kerkgelegenheid voor de parochianen van de St. Caeciliakerk te Enschoot is de St. Willibrorduskerk te Berkel. In genoemde kerk kan na de onttrekking aan de Eredienst van de St.-Caeciliakerk te Enschoot het volledige kerkelijke jaar en sacramentele leven gevierd worden.

De afstand van de St. Caeciliakerk te Enschoot tot de St. Willibrorduskerk te Berkel bedraagt slechts 1,9 kilometer. Een afstand die binnen enkele minuten per auto en acht minuten per fiets te overbruggen is.

2 Financiële gegevens

Meerjarenoverzicht

	Realisatie 2020*	Realisatie 2021*	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Begroting 2024
	€	€	€	€	€
Baten					
Baten van parochianen	151.564	155.668	132.934	131.796	125.700
Baten van andere organisaties	58.441	30.123	28.797	35.851	28.637
Netto huurbaten	-	-1.415	-2.880	7.023	51.700
Netto baten uit effecten, deposito's e.d.	106.885	116.105	101.511	100.828	101.250
Netto baten begraafplaatsen	<u>57.692</u>	<u>65.730</u>	<u>62.169</u>	<u>56.432</u>	<u>70.000</u>
Netto reguliere baten	374.582	366.211	322.531	331.930	377.287
Af: Kosten beheer en administratie	<u>-38.445</u>	<u>-31.044</u>	<u>-25.843</u>	<u>-33.900</u>	<u>-15.800</u>
Beschikbaar saldo voor activiteiten	336.137	335.167	296.688	298.030	361.487
Besteed aan activiteiten					
Persoonskosten	225.336	220.524	183.947	137.317	142.700
Kosten kerkelijke gebouwen	122.899	94.897	130.453	155.182	131.700
Kosten eredienst	16.872	15.743	17.223	19.224	16.700
Kosten pastoraat	12.738	14.866	12.932	10.729	13.050
Verplichte en vrijwillige bijdragen	<u>40.071</u>	<u>39.440</u>	<u>36.420</u>	<u>34.299</u>	<u>33.000</u>
Totaal besteed aan activiteiten	<u>417.916</u>	<u>385.470</u>	<u>380.975</u>	<u>356.751</u>	<u>337.150</u>
Resultaat uit reguliere activiteiten	-81.779	-50.303	-84.287	-58.721	24.337
Niet-reguliere posten					
Herwaardering beleggingspanden	119.853	115.000	155.000	44.814	-
Koersresultaten effecten	152.903	218.540	-706.004	210.082	-
Groot onderhoud kerkelijke gebouwen	-275.290	-3.671	-31.475	-69.519	-75.000
Groot onderhoud beleggingspanden en begraafplaatsen	-4.260	-	-	22.616	-
Ontvangen erfenissen en legaten	10.000	-	45.989	8.905	-
Overige incidentele baten en lasten	<u>-6.302</u>	<u>-911</u>	<u>756</u>	<u>-79</u>	<u>-</u>
Mutatie eigen vermogen	<u>-84.875</u>	<u>278.655</u>	<u>-620.021</u>	<u>112.866</u>	<u>-50.663</u>

*) Opmerking: herzien naar het nieuwe model jaarrekening

Toelichting groot onderhoud kerkelijke gebouwen

Sinds 2022 voert het bisdom van 's-Hertogenbosch een nieuwe methodiek van verslaggeving, waarbij een splitsing wordt gemaakt tussen reguliere activiteiten (in het bovengedeelte) en niet-reguleren posten (meer incidentele posten, weergegeven in het laatste gedeelte). Groot onderhoud wordt ook onder deze laatste categorie geschaard.

Het resultaat uit reguliere activiteiten moet in deze systematiek voldoende zijn om de kosten van groot onderhoud te kunnen dragen. Het bisdom hanteert vuistregel voor de kosten van groot onderhoud 0,5% tot 1% van de verzekerde waarde.

Zolang er geen grote onderhoudsprojecten uitgevoerd worden, valt de mutatie van het eigen vermogen nog mee, maar groot onderhoud zal op enig moment wel uitgevoerd moeten worden om het onroerend goed in goede staat te houden.

3 Overige kengetallen

St. Caeciliakerk	2020	2021	2022	2023
Doopsels	6	3	4	4
Communicanten	7	12	2	8
Vormelingen	verplaatst naar 2021 i.v.m. Corona	3	0	2
Huwelijken	0	1	0	1
Overledenen	16	7	11	8

St. Willibrorduskerk	2020	2021	2022	2023
Doopsels	7	2	12	3
Communicanten	4	5	6	6
Vormelingen	verplaatst naar 2021 i.v.m. Corona	3	3	2
Huwelijken	1	0	0	1
Overledenen	4	14	13	9

St. Lambertuskerk	2020	2021	2022	2023
Doopsels	4	8	6	4
Communicanten	9	8	9	3
Vormelingen	verplaatst naar 2021 i.v.m. Corona	3	2	1
Huwelijken	0	0	1	0
Overledenen	26	17	14	14

St. Josephkerk	2020	2021	2022	2023
Doopsels	3	1	0	0
Communicanten	1	0	4	0
Vormelingen	verplaatst naar 2021 i.v.m. Corona	1	0	1
Huwelijken	0	0	0	0
Overledenen	2	1	0	0